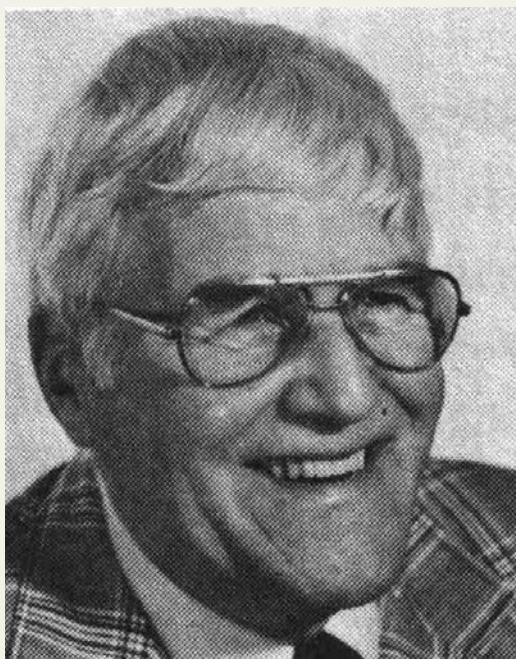

Musik som livskraft

Tilbageblik på Karl-Gustav Rydvall

Lene Ravn
cand.mag. i musik & logopædi.
Pippipep@gmail.com

Karl-Gustav Rydvall (1912-2002) var klassisk sanguddannet, organist, lærer og rektor ved "Schola Cantorum" i Stockholm. Desuden blev han fra 1960'erne ansat som en af Sveriges første musikterapeuter ved Danderyds psykiatriske hospital og Rosenlunds plejehjem i Stockholm. Han arbejdede både med psykisk og somatisk syge. Han kaldte dem ofte "elever", for: "Vi er jo alle elever i livet!", sagde han.

"Vi måste släppa fram den verkliga kraften inom människorna, den äkta kreativiteten, skrattet – och gråten. Allt detta kan musiken hjälpa oss med"

Dette indlæg er et historisk vingesus om en stor svensk personlighed, Karl-Gustav Rydvall. Hans navn fortjener ikke at gå i glemmebogen! Rydvall satte et betydeligt aftryk i Stockholms sangpædagogiske og ikke mindst i den musikterapeutiske verden igennem mere end 40 år. Jeg var så heldig at møde ham i 1992 til et intenst syngende samvær med en gruppe på Gamla Stan. Vi fik en god samtale bagefter. Jeg husker, hvilken inspiration det var at møde dette varme karismatiske menneske. For nylig fandt jeg den lille bog, han gav mig: Musik som livskraft (1986). Det blev anledningen til mit indlæg her.

Rydvals vej

Rydvall var opmærksom på ikke at bruge ord, som kunne "blokere", hellere nogle der kunne forbindes med noget positivt. Han fandt det bedre at tale om "at være til nytte" end at "være dygtig" – på den måde opstod der ikke præstationstraumer. Han foretrak også at bruge billedsprog frem for tekniske termer, som f.eks. det at puste en indre luftballon op med indåndingen. Følelserne, fantasien og en legende atmosfære blev således stimuleret. Rydvall anvendte ofte selvkomponerede små enkle sange med positive tekster (se node).

Sang kunne også blive til "organiseret skrig" – ikke mindst når angsten prægede en elev. F.eks. hos en deprimeret og angst langtidspatient med svag tale og svær svimmelhed. Patienten fik, igennem sang og skrig, aktiveret åndedrættet, øget ilttilførslen, og oplevede mindre svimmelhed, mere afspændthed samt bedre talesprog og humør (Rydvall, 1986, s.12).

Åndelighed, kærlighed, det indre sjælsliv
var de vigtige ting, som Rydvall koncentre-
rede sig om i undervisningen.

Sangen blev et mål for *selverkendelse*.

"Bioenergetikkens fader", Alexander Lowen, er også en af Rydvals inspirationskilder – et kropsterapeutisk perspektiv. Rydvall har et eksempel med en elev, der for første gang i sit liv skraldgrinede, da han havde lavet staccato-øvelser. Øvelserne løsnede latteren, og med den løsnedes også spændinger og begrænsende selvbilleder.

Rydvall lyttede sig frem til sin metode gennem sit arbejde med elever i mange år. "For at kunne lytte, må man gå ind i stilheden", sagde han. "I dag hører jeg dårligere, men lytter bedre!" Rydvall lyttede sig ind til elevens *grundtone*, der hvor eleven følte sig bedst hjemme og hvor kraften bedst kunne udgå fra.

Nu må vi huske på, at der, i 1960'erne, da Rydvall begyndte sit musikterapeutiske virke, ikke var lungekor i hver en by eller mange, der havde erfaringer med stemme, psyke og krop som nu. Rydvall var en ægte *musikterapi-pioner*, der arbejdede med at få livskraften frem hos sin elev og samtidigt mindske sygdomsgener.

Derfor vil jeg til sidst blot med smil i hjerte sige:
Æret være Karl-Gustav Rydvals minde!

Mere information

Rydvall, K.-G. (1986). *Musik som livskraft*. Almqvist & Wiksell (Findes på bibliotek i Lund)

Rudberg, S. (2004). *Sång som en läkande lek. En studie av samband mellan sång och hälsa*. [Kandidatopgave fra Musikhögskolan i Piteå & Institutionen för hälsovetenskap i Boden]. www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1028468/FULLTEXT02.pdf

Signe Rudberg var elev af Karl-Gustav Rydvall.

En anden Rydvall-elev, Marit Eneström, underviser i Stockholm: www.voiceandbody.se/info/marit-enestrom

Sången

Text: Sture Nylén Musik: K-G Rydvall

Vad är det som sker i en män-ni-skas bröst när sång-en med käns - lan

The first system of the musical score for 'Sången'. It features a piano accompaniment in 6/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The lyrics are written below the staff.

blan - das? Det är ej ens ytt - re men in - re röst som i - bland gör det svårt att

The second system of the musical score. The piano accompaniment continues with a steady bass line. The melody moves through the right hand, with lyrics written below the staff.

an - das. Du fång - as av to - ner. Du fång - as av or - den. Du

The third system of the musical score. The piano accompaniment features a more active bass line with some chords. The melody continues in the right hand, with lyrics written below the staff.

glöm-mer att verk - lig - het fin - nes. Du är i en him - mel, ej

The fourth system of the musical score. The piano accompaniment has a prominent bass line with some sustained notes. The melody continues in the right hand, with lyrics written below the staff.

mer på jor - den. För en stund Din e - vig - het vin - nes.

The fifth and final system of the musical score. The piano accompaniment concludes with a sustained bass line. The melody ends in the right hand, with lyrics written below the staff.